

EL VERS NEGRE

Els primers rajos de sol acaronen la Mireia, estirada al seu llit. En pot sentir l'escalfor que la desvetlla d'un malson que l'ha fet despertar inquieta. Com cada dia, es lleva amb l'esperança que mai hagués passat res. Intenta obrir els ulls amb molta força. Fosc. Els tanca i els torna a obrir per poder intentar deixar de veure aquell fosc lúgubre que des del dia de l'accident havia passat a ser el seu nou paisatge vital. Però no, tot és el mateix. El soroll de la màquina que li mesura les constants li ha fet prendre consciència que segueix a l'hospital. "Bon dia Mireia, com has passat la nit?" La dolça veu de l'infermer la tranquil·litza. És en Roger, que té cura d'ella des del dia que la van ingressar a l'hospital de la Vall d'Hebron de Barcelona. L'accent tortosí del noi li provoca nostàlgia del parlar de la gent del seu poble; Burjassot. Com troba a faltar poder passejar pel parc de la Granja amb la seva colla d'amics, asseure's a un banc a observar els arbres del parc de la Devesa del Castell o passejar entre mig del rebombori del mercat municipal del poble. Però el seu lloc preferit del poble és sens dubte la plaça d'Emilio Castelar, on es troba l'estàtua del poeta que la va fer enamorar de la poesia: Vicent Andrés Estellés. Els seus versos la van acompanyar moltes nits fins a altes hores de la matinada. Tant la van seduir, que un cop acabat el batxillerat va decidir començar filologia catalana a la Universitat de València. "Bon dia, Roger. Fosca, la nit ha sigut fosca. Com els meus dies. Encara m'alce pensant que tot ha sigut un malson. Però no... Com trobe a faltar llegir. Com podré arribar a ser filòloga si he perdut la meua vista? Com podré llegir els versos dels meus poetes favorits havent-me quedat cega?" En Roger no sap que contestar. Li fa un petó al front i marxa de l'habitació.

Mentre fa el repàs de les altres habitacions no pot deixar de pensar en com ajudar la Mireia. Vol fer-la feliç, tot i la desgràcia ocorreguda durant l'accident. En una d'aquestes habitacions sent una dona al passadís com parla per telèfon mòbil. Està explicant que ahir a la tarda va anar a escoltar la celebració que feien a l'escola del seu fill per Sant Jordi. "Sí.. Va ser molt bonic. Des dels més petits als més grans van recitar els contes que havien fet. Tots eren preciosos!" De cop en Roger s'il·lumina. "És clar!", crida en veu alta. Se li acaba d'ocórrer la idea de dur a terme recitals de poesia a l'hospital, d'aquesta manera, la Mireia podrà escoltar poesia durant aquest temps que s'està aquí. Després de parlar amb la seva supervisora, han decidit que es durà a terme cada divendres a les set de la tarda. Hi podrà anar tothom qui vulgui; des de pacients, treballadors a visitants. La idea ha il·luminat l'esperança d'en Roger per poder fer més feliç a la Mireia. Però al cap de la noia tot segueix igual de fosc. Des del dia que va perdre la vista, que totes les seves il·lusions i pensaments s'han tornat obscurs. No té ganes de fer res, tot i els esforços que fan la seva família quan la venen a visitar. No poden anar-hi massa sovint, ja que el viatge de Burjassot a Barcelona és llarg i car, i la seva economia no els permet fer gaires trajectes. Així que passa la majoria de dies sola a l'habitació, acompanyada espontàniament de molts metges, i, afortunadament, d'en Roger.

Un soroll la desperta d'un son lleuger. No sap quanta estona porta dormint. Intenta escoltar a la televisió de l'habitació del costat quin programa estan mirant, d'aquesta manera intenta esbrinar quina hora és aproximadament. Aquest mecanisme s'ha convertit en el seu nou rellotge. "Ui, encara estan fent la novel·la de després de les notícies del migdia, no he dormit tanta estona", pensa. Des que ha perdut la vista sent molt més. Ha desenvolupat molt el sentit de l'oïda, com a suposada mesura de supervivència. A vegades per passar l'estona tafaneja les converses dels infermers, que sempre expliquen curiositats de l'hospital. La son li torna a venir, però una dolça carícia la desperta. Reconeix molt bé el tacte d'aquesta carícia. És la ma suau d'en Roger, que li ve a portar el berenar. "Bona tarda, bonica. Què et sembla si fem un tomb per l'hospital?" La Mireia ho accepta de bon

grat. Està cansada d'escoltar sempre els mateixos sorolls de l'habitació. Avui van per un recorregut diferent. "On anem?", li pregunta. En Roger no li respon. Entren en una sala on sent remor de persones, no reconeix quina és, però de cop i volta tothom calla. "No hi havia a València dos amants com nosaltres." La Mireia no s'ho podia creure. "Estellés!", va cridar. La veu que llegia el poema va seguir recitant-lo:

*"Feroçment ens amàvem del matí a la nit.
Tot ho recorde mentre vas estenent la roba.
Han passat anys, molt anys; han passat moltes coses.
De sobte encara em pren aquell vent o l'amor
i rodolem per terra entre abraços i besos..."*

Una llàgrima comença a caure lentament per la seva galta. Com trobava a faltar la poesia, i a més aquest poema és el seu preferit. Una vegada s'acaba el poema, sent la veu d'en Roger com parla pel micròfon. "Benvingudes i benvinguts als divendres de poesia de la Vall d'Hebron. Estic molt sorprès de la bona rebuda que ha tingut." Després d'aquestes paraules, diverses persones comencen a recitar poemes, alguns escrits per elles mateixes. "Oh, blanc de l'hospital. Que blanc que ets, com la neu que cau a l'hivern i com els cabells blancs que m'estan sortint. Em faig vell, però això vol dir que em queda poc per la jubilació" Tothomriu. "Joan, millor dedica't a la teva feina i no pas a la poesia!", crida un home de la sala. A la Mireia se li escapa un somriure. És el doctor Puig, el seu metge preferit i una de les poques persones que l'ha fet somriure. Està escoltant poemes preciosos, des de Xavier Casp a Antonio Machado. És el torn de l'última persona, que explica que el poema està escrit per ella. Però, de sobte, el primer vers fa aturar el món de la Mireia. Un calfred li recorre pel cos. Recita l'última paraula, es produeix un silenci i tothom l'aplaudeix amb força. "Gràcies a tothom per haver vingut, i fins la setmana que ve.", s'acomiada en Roger. Corrents va fins la Mireia i li pregunta què li ha semblat. La noia no li respon. Encara està pensant en aquests darrers versos.

Passa tota la nit desperta recordant la dolça veu de la noia de l'últim poema. Recorda cada vers, cada pausa i cada respiració abans d'entonar una nova paraula. No se la pot treure del cap. Li sembla un dels poemes més bonics que ha escoltat mai. L'endemà al matí quan arriba en Roger a l'habitació ja fa estona que és desperta. "Bon dia, Mireia. Com has passat la nit?". "Molt bé, però he dormit poc." L'infermer s'omple d'alegria al sentir per primer cop un molt bé que surt de la boca de la Mireia. La noia li confessa que ha estat pensant tota la nit amb un dels poemes que va escoltar ahir. En Roger li proposa que ella escrigui algun poema, i que ja s'encarregarà ell d'escriure'l en un paper i recordar-li cada dia perquè faci memòria. Però la Mireia diu que de moment no en té ganes, que ja ho farà d'aquí unes setmanes.

El divendres següent la Mireia desitja impacient que siguin les set per anar al recital. Avui sent més remor de persones. Comencen el recital amb un poema escrit per una de les infermeres de l'hospital. És molt bonic, però la Mireia només espera sentir la veu de la noia de la setmana passada. Després d'uns quants poemes la sent. Sí, és ella, no en té cap mena de dubte. Apreta fort amb la mà la cadira de rodes. Escoltar-la li suposa una sensació de gaudi i benestar que feia temps que no sentia. Un cop torna a l'habitació uns versos li comencen a brollar de la seva ment. Parlen de la noia del recital. Decideix cridar al Roger perquè els escrigui. "Són preciosos, Mireia. Ets una gran poetessa", li comenta. Cada dia de la setmana se'ls passa pensant amb el poema i la noia. Està decidida a llegir-lo en el proper recital.

És divendres a les set. De camí al recital la Mireia es repeteix a dins seu el poema. La noia del recital avui també n'ha llegit un, però, aquest cop no era seu, sinó de Miquel Martí i Pol. És el torn de la Mireia, que amb l'ajuda del Roger li apropa el micròfon a prop de la seva boca. El recita amb neguit i una mica de por, però aconsegueix recordar-se de tot. Quan acaba tothom l'aplaudeix amb força. "Què bonic!", sent cridar des del públic. Quan està disposada a marxar, una mà l'agafa per l'espatlla. "El poema que has escrit és preciós." La Mireia no s'ho pot creure. És la veu de la noia. Comença a tremolar com una fulla enmig d'una ventada de Tramuntana. Nerviosa li contesta que el seu poema d'avui també li ha semblat molt bonic. "Bé, el d'avui no l'he escrit jo", respon. "Estúpida!", pensa la Mireia. "Per cert, em dic Carme. Estic a l'habitació 1909. Si vols un dia ens veiem una estona i podem llegir poemes, que pel que sembla t'agraden força. Fins la propera.", li diu la jove. Es queda paralizada. El cor li va a dos-cents per hora. Un cop a l'habitació comença a saltar de l'alegria. Tan feliç està que ensopega amb el voral del llit i cau a terra. Però li és igual. En Roger també salta amb ella i decideix posar música. Els dos comencen a ballar alegrement. Des del seu ingrés a l'hospital que l'infermer no la veia somriure tant. La Mireia decideix explicar-li la seva trobada amb la Carme, i li demana si algun dia la pot acompanyar a la seva habitació.

Dit i fet. Al cap de tres dies en Roger l'acompanya fins allà. Sobre de les seves cames tremoloses pels nervis la Mireia porta una pila de llibres de poemes que guarda a la seva habitació. Li dona a la Carme perquè triï el que més li agrada. Escull l'antologia de poemes de Vicent Andrés Estellés. "És un dels meus poetes preferits. A tu t'agrada, Mireia?" Ella li respon que sí, que gràcies a ell havia començat a estudiar filologia catalana. Però que a causa de l'accident, estava plantejant deixar la carrera. "De cap manera! D'alguna manera o altra pots seguir estudiant-la. Amb les noves tecnologies de ben segur que trobaràs moltes opcions. A més, en els temps que cauen és molt necessari que puguin créixer filòlegs que conservin i cuidin la nostra llengua." Aquestes paraules animen la Mireia, i comencen a parlar de diversos temes diferents: de Burjassot i la seva festa major, del menjar de l'hospital, de com de pesat era el doctor Ferran,... La Carme abans d'estar ingressada a l'hospital era mestre en una escola. "Ostres, i no t'és molt pesat explicar el mateix cada any?", li pregunta la Mireia. "Sí, és cert. Però la cosa està en què jo soc la mateixa, però els infants són nous. I allò que per algú pot ser la cançó de l'enfadós, que ho dius, ho dius,... Per ells és la primera vegada que se'ls hi diu. I has de saber respectar la màgia del primer cop." ¹

A partir d'aquest dia van començar a quedar amb freqüència. Van compartir versos, experiències, fragments literaris, opinions d'escriptors, lluites quotidianes,... La Mireia va aconseguir recuperar les ganes de fer coses. Ara el món ja no li semblava tan fosc, perquè la poesia i les paraules omplien de colors el seu pensament. Però no només a través de la poesia, sinó també per la Carme. Li donava llum la seva veu després de recitar un poema que li agradava, l'olor del seu cabell acabat de dutxar, el tacte de les falanges distals dels seus dits,... o el gust dels seus carnosos llavis el primer dia que es van fer un petó.

---

¹ Carme Serrallonga va utilitzar aquestes paraules durant una entrevista amb Josep Maria Espinàs l'any 1984 al programa *Identitats*, de Tv3. Aquesta narració és una mostra d'agraïment a la tasca que va dur a terme per fomentar la llengua catalana i fer créixer a molts infants. Com la Carme de la ficció, que ajuda a través de la llengua i la poesia a fer créixer i il·luminar l'esperit de la Mireia. Gràcies, Carme(s)!